

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — 2000-luvun Euroopan yhtenäismarkkinat”

KOM(2007) 724 lopullinen

(2009/C 77/03)

Euroopan komissio päätti 20. marraskuuta 2007 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealla — 2000-luvun Euroopan yhtenäismarkkinat.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 15. heinäkuuta 2008. Esittelijä oli Bryan **Cassidy**, ja apulaisesittelijät olivat Raymond **Hencks** ja Claudio **Cappellini**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 17.–18. syyskuuta 2008 pitämässään 447. täysistunnossa (syyskuun 18 päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 51 ääntä puolesta ja 2 vastaan 4:n pidättyessä äänestämästä.

1. Tiivistelmä — Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK korostaa Lissabonin sopimuksen tärkeyttä, sillä se auttaa säilyttämään yhtenäismarkkinoiden hyödyt ja ylläpitämään niiden kehitystä ja vakautta.

1.2 Toimivat, kilpailuhenkiset ja innovaatiomyönteiset yhtenäismarkkinat ovat olennaisen tärkeitä Euroopan unionille globalisaation optimaalisen hyödyntämisen ja hyvinvointinormien suojelemisen kannalta. Siksi ETSK:ta huolettavat EY:n tuomioistuimen tuomiot, jotka se on hiljattain antanut työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon. ETSK selvittää parhaillaan tuomioistuimen oikeuskäytännön vaikutusta yhteisön sosiaalipolitiikan alan säännöstöön ⁽¹⁾.

1.3 ETSK korostaa, että yhtenäismarkkinoiden kehittämisen kannalta on tärkeää edistää ja hyödyntää tieteellistä tutkimusta ja innovaatioiden tuloksia, avustaa kansallisia teknologian tarjoajia innovatiivisten tuotteiden ja tekniikoiden edistämässä Euroopan tasolla sekä edistää tutkimustulosten levittämistä ja kansainvälistä hyödyntämistä. Yhtenäismarkkinat muodostavat tärkeän välineen Lissabonin toimintasuunnitelman toteuttamiseksi. Yhtenäismarkkinoiden tavoitteena on hyödyttää kuluttajia, lisätä talouskasvua ja työllisyyttä sitä mukaa kuin ihmisten, tavaroiden, palveluiden ja pääoman vapaan liikkumisen tiellä olevat esteet asteittain väistyvät, vaikka monet niistä ovatkin vielä ennallaan. Enenevän yhdentymisen tuomat edut ovat kiistatomat.

1.4 Komission laatiman yhtenäismarkkinoiden tarkistamiseen tähdätyn paketin (*Single Market Review Package*) avulla luodaan hyvä pohja yhtenäismarkkinoiden uudelleenoimistamista varten, mutta sen menestys riippuu suurelta osin jäsenvaltioiden hallitusten ja niiden työmarkkinaosapuolten kyvystä ja halukuudesta ottaa tarvittava vastuu kannettavakseen ja osoittaa tarvittavat voimavarat tämän tavoitteen toteuttamiseksi.

1.5 Voimassa olevan lainsäädännön ja nykyisten normien asianmukainen ja yhtenäinen toimeenpano on yksi kaikkein keskeisimmistä haasteista. Vaikutusten arvioinnilla, hallinnollisten rasitteiden vähentämisellä ja sääntöjen noudattamisesta aiheutuvien kulujen, jotka johtuvat sisämarkkinoiden verotuksellisesta hajanaisuudesta, karsimiselle sekä työmarkkinaosapuolien ja sidosryhmien, etenkin pienten ja keskisuurten yritysten, kuulemisella voidaan huomattavasti parantaa sekä sääntelyn tavoitteiden ymmärtämistä että sääntelyn ulkopuolisten ratkaisujen löytämistä.

1.6 Pienet ja keskisuuret yritykset edistävät olennaisesti yhtenäismarkkinoiden tehokasta toimintaa. Erilaisilla pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on erittäin tärkeä rooli palvelusektorilla, ja ne ovat olennaisen tärkeitä EU:n taloutta tukevien sosiaalisten kompromissien osalta. Eurooppalaisia pienyrityksiä koskevassa periaateasiakirjassa *Small Business Act* ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevassa peruskirjassa (*SME Charter*) tunnustetaan pienten ja keskisuurten yritysten merkitys EU:n ja sen jäsenvaltioiden politiikkaan liittyvien toimintamenetelmien ja toimielinten suhteen. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea uskoo, että politiikan täytäntöönpanossa on kuitenkin keskityttävä entistä enemmän pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, etenkin niiden myönteiseen vaikutukseen politiikan taloudellisten, ympäristöä koskevien ja yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamisessa.

1.7 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea painottaa, että Euroopan globalisaatiorahasto muodostaa tärkeän yhteisvastuuta luovan välineen, joka tukee erityisesti maailmanlaajuisten kaupankäynnin muutosten vuoksi irtisanottuja työntekijöitä uuden työpaikan etsinnässä. Vaikka komitea pitää tervetulleena, että järjestelmää sovelletaan pk-yritysten työntekijöihin, komitea pahoittelee, että se ei koske itsenäisiä ammatinharjoittajia, jotka ovat yhtä haavoittuvia kyseisten muutosten suhteen.

1.8 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea kehottaa komissiota ja jäsenvaltiota takaamaan tarvittavat voimavarat sitä varten, että yhtenäismarkkinoita koskevat säännöt pannaan tehokkaammin täytäntöön. On myös kehitettävä toimenpiteitä yhtenäismarkkinapolitiikan sekä yhtenäismarkkinoiden toimivuuden kannalta tärkeiden kilpailupolitiikan, sosiaalipolitiikan ja ympäristöpolitiikan välisten yhteisvaikutusten takaamiseksi.

⁽¹⁾ Asiakokonaisuus INT/416, R/CESE 1120/2008.

1.9 Komission ja jäsenvaltioiden on turvattava, että uusissa sosiaalialan sääntelytoimenpiteissä, joilla pyritään edistämään yhtenäismarkkinoiden kitkatonta toimintaa, otetaan huomioon niiden vaikutus paitsi eurooppalaisten yritysten kilpailukykyyn, myös ympäristöön ja sosiaalikykyyn. Jotta yrityksille ja kuluttajille voidaan taata johdonmukaisuus ja oikeusvarmuus ja jotta uudet ehdotukset eivät ole keskenään ristiriitaisia, niiden yhteensopivuus yhtenäismarkkinoiden kanssa on selvitettävä EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla ”yhteensopivuustestin” (*Single Market Compatibility Test*)⁽²⁾ avulla, ja niiden yhteiskunnalliset ja ympäristövaikutukset on arvioitava.

1.10 Kansalaisille ja yrityksille on tarjottava oikeuspalvelut vaivattomasti ja kohtuuhintaisesti, mm. asianmukaiset muutoksenhaku- ja riidanratkaisumenetelmät. Tuomioistuinlaitoksen ulkopuolisten riidanratkaisuvälineiden kehittämistä on parannettava tältä osin.

1.11 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea suhtautuu erittäin myönteisesti 20. päivänä marraskuuta 2007 julkistetun yleishyödyllisiä palveluita koskevan tiedonannon tavoitteeseen. Sen tarkoituksena on ”jatkaa yleishyödyllisiin palveluihin ja myös sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin sovellettavien EU:n puitteiden koontamista sekä tarjota tarvittaessa konkreettisia ratkaisuja konkreettisiin ongelmiin”, ja komissio aikoo lisäksi ”ottaa käyttöön ala- ja aihekohtaisen toimenpidepaketin”.

1.12 EU:n primaarilainsäädännössä tai perussopimuksissa katsotaan, että yleistä taloudellista etua koskevat palvelut kuuluvat kokonaisuutena EU:n yhteisiin arvoihin ja että ne tukevat sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, minkä vuoksi alakohtaiset toimenpiteet (ottaen huomioon kunkin alan ominaispiirteet) tarvitsevat rinnalleen aihekohtaisia toimintamalleja.

1.13 Yleishyödyllisiä palveluita koskeva pöytäkirja on osoitus siitä, että tarkasteltavana olevien käsitteiden ja järjestelmien selkiyttämisen prosessi on nyt tärkeämpi kuin milloinkaan aiemmin, jotta taataan, että kyseisten palveluiden yhteydessä ei enää tarvitse olla riippuvainen nimenomaisesta lainsäädännöstä tai tapauskohtaisista tuomioistuinratkaisuksista. Pöytäkirjassa nimittäin kirjataan primaarilainsäädäntöön taloudellisten ja muiden kuin taloudellisten yleishyödyllisten palveluiden välinen ero sekä tarve turvata yleistä taloudellista etua koskevien palveluiden yleisten toimintaperiaatteiden noudattaminen.

1.14 Vaikka Euroopan parlamentti on useaan otteeseen vaatinut, että yleishyödyllisten sosiaalipalveluiden aito oikeusvarmuus taataan, yleishyödyllisiä palveluita koskevassa tiedonannossa tehdyt ehdotukset ovat pelkästään joukko ”vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin”, mikä on varmasti hyödyllistä mutta millä ei ole minkäänlaista oikeudellisesti sitovaa arvoa.

1.15 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ehdottaakin monitahtoisista ja asteittaista toimintamalleja, jossa yhdistetään alakohtaiset ja aihekohtaiset aspektit ja jonka käyttö johtaisi tarpeen mukaan lainsäädännöllisten aloitteiden hyväksymiseen ja/tai asiaankuuluvien periaatteiden ja ehtojen mukauttamiseen kulloistenkin alojen osalta (monialainen, aihekohtainen lähestymistapa).

⁽²⁾ Euroopan parlamentti esitti kyseisen kehotuksen 4. syyskuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa ”Yhtenäismarkkinoita koskeva katsaus: esteiden ja tehottomuuden poistaminen paremman täytäntöönpanon ja valvonnan avulla” (2007/2024 (INI)).

2. Komission tiedonantojen keskeiset elementit

2.1 Puheena oleva komission asiakirjakokonaisuus koostuu aloitteista, jotka nojautuvat viiteen valmisteluasiakirjaan ja kahteen tiedonantoon⁽³⁾. Toisessa niistä käsitellään yleishyödyllisiä palveluita ja toisessa yhtenäismarkkinoiden sosiaalista ulottuvuutta.

2.2 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on antanut lausunnot kaikista kyseisistä aiheista⁽⁴⁾. Se on hiljattain antanut oma-aloitteisen lausunnon yhtenäismarkkinoiden ulkoisesta ulottuvuudesta ja se valmistelee parhaillaan lausuntoa yhtenäismarkkinoiden sosiaalisesta ja ympäristöulottuvuudesta⁽⁵⁾.

3. Yleishuomiot — täytäntöönpanon tehostaminen

3.1 Komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että tiedonannossa (KOM(2007) 724 lopullinen) painotetaan kuluttajien sekä pienten ja keski suurten yritysten tukemista, jotta nämä voivat hyötyä yhtenäismarkkinoista ja jotta näiden odotuksiin ja huoliin voidaan vastata paremmin. Myönteistä tämä on siksi, että yhtenäismarkkinoita koskevassa politiikassa kiinnitetään erityistä huomiota kuluttajia koskeviin aloihin, kuten esimerkiksi energiaan, televiestintään, vähittäisrahoituspalveluihin sekä tukkukauppaan ja vähittäiskauppaan.

3.2 Tulevan yhtenäismarkkinapolitiikan onnistuminen riippuu jäsenvaltioiden ja komission yhteisestä kyvystä kehittää kyseisen politiikan toimivuutta. Yhtenäismarkkinat ovat ”keskenäinen hanke” ja ne muodostavat myös yhteisen vastuun. Jäsenvaltioiden on sitouduttava niihin enemmän. Jäsenvaltioiden viranomaisten toiminta ei kaikissa tapauksissa vastaa niille uskottava vastuuta yhtenäismarkkinoiden hallinnoinnista, mikä aiheuttaa uusia ongelmia, jotka puolestaan horjuttavat luottamusta, jota yhtenäismarkkinoiden pitäisi herättää. Työmarkkinaosapuolten tärkeä rooli yhtenäismarkkinoiden tukemisessa on tunnustettava entistä paremmin.

⁽³⁾ Komission 20. päivänä lokakuuta 2007 julkistama kokonaisuus koostuu ensinnäkin tiedonannosta ”2000-luvun Euroopan yhtenäismarkkinat” (KOM (2007) 724 lopullinen), jossa määritellään aloitteita yhtenäismarkkinoiden tarkistamiseksi. Kyseistä tiedonantoa tukee viisi valmisteluasiakirjaa:

- ”The single market: review of achievements” (SEC(2007) 1521)
- ”Instruments for a modernised single market policy”(SEC(2007) 1518)
- ”Implementing the new methodology for product, market and sector monitoring: Results of a first sector screening” (SEC(2007) 1517)
- ”The external dimension of the single market review” (SEC(2007) 1519)
- ”Initiatives in the area of retail financial services” (SEC(2007) 1520).

Tämän lisäksi pakettiin kuuluu kaksi muuta tiedonantoa:

- tiedonanto ”Yleishyödyllisiä palveluita ja yleishyödyllisiä sosiaalipalveluita koskeva uusi eurooppalainen sitoumus” (KOM (2007) 725 lopullinen) ja useita muita valmisteluasiakirjoja (komission yksiköiden valmisteluasiakirjat SEC(2007) 1514, SEC(2007) 1515 ja SEC(2007) 1516)
- tiedonanto ”Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu: 2000-luvun Euroopan uusi sosiaalinen visio” (KOM (2007) 726 lopullinen).

⁽⁴⁾ CESE 267/2008, EUVL C 162, 25.6.2008; CESE 1262/2007, EUVL C 10, 15.2.2008; CESE 62/2008, EUVL C 151, 17.6.2008.

⁽⁵⁾ CESE 481/2008, EUVL C 204, 9.8.2008, sekä asiakokonaisuus INT/416, R/CESE 1120/2008.

3.2.1 Komissio pyrkii painottamaan entistä enemmän asianmukaista täytäntöönpanoa. On luotava välineitä, joilla voidaan varmistaa, että lainsäädäntö toimii entistä paremmin käytännössä. Oikea-aikainen ja asianmukainen yhteisön lainsäädännön saattaminen jäsenvaltion lainsäädännön osaksi ja hallinnon yksinkertaistaminen ovat ratkaisevan tärkeitä tekijöitä täytäntöönpanon sujuvoittamisessa. Palveludirektiivin asianmukainen saattaminen osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä on erityisen tärkeää direktiivin tavoitteiden saavuttamisen ja työpaikkojen sekä kasvun luomisen osalta.

3.3 Nopean ja vaivattoman ratkaisun löytäminen kansalaisten ja yritysten yhtenäismarkkinoita koskeviin ongelmiin on myös jatkossa oltava ensisijaista. Sisämarkkinoiden ratkaisujärjestelmä (SOLVIT) on erittäin hyödyllinen väline, mutta sitä käytetään valitettavasti liian vähän, koska siitä ja sen hyödyllisyydestä ei tiedetä tarpeeksi yleisesti ja koska asianmukaisia voimavaroja puuttuu etenkin kansalliselta tasolta. Kyseisen tilanteen korjaamiseksi tarkoitetut toimenpiteet, mukaan lukien toimet asianmukaisten sekä henkilö- että taloudellisten voimavarojen takaamiseksi SOLVIT-keskuksille, ovat erittäin suositeltavia, samoin keskusten tehtäväkenttää laajentavat aloitteet.

3.4 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea tukee komission tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan rikkomusten käsittelyä asettamalla etusijalle rikkomustapaukset, jotka muodostavat suurimman riskin ja ovat taloudellisesti tärkeitä — mutta kuitenkin siten, ettei nykyisten pelotteiden tehokkuutta heikennetä.

3.5 Paikallisesti tuotettujen tuotteiden ja maahan tuotujen tuotteiden markkinavalvonnan osalta on yhä paljon parannettavaa. Tämä on sekä jäsenvaltioiden viranomaisten että Euroopan komission velvollisuus.

3.6 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea toivoisi komission painottavan enemmän pienten ja keskiuurten yritysten tukemista yhdistämällä pieniä ja keskiuuria yrityksiä koskevan politiikan osaksi Euroopan unionin sosiaalisia ja ympäristötavoitteita ja poistamalla lopuksi kaikki kansalliset, muut kuin tullitariffiesitteet, mukaan luettuina pääoman ja työntekijöiden vapaan liikku-
misen tiellä olevat esteet ⁽⁶⁾.

3.7 Yleisemmällä tasolla on yhä ratkaisevan tärkeää, että komissiolla on jatkossakin vahva rooli perustussopimusten noudattamisen valvojana ja että se harjoittaa aloiteoikeuttaan varmistaakseen yhtenäismarkkinoiden sujuvan toimimisen.

3.8 ETSK katsoo, että on tärkeää jatkuvasti pyrkiä pienentämään yhtenäismarkkinoiden veropoliittisesta pirstaleisuudesta aiheutuvia kustannuksia edistämällä yhteisön säädöksiä, joilla tuetaan rajatylittävien toimintojen kehittämistä ja vahvistetaan yhtenäismarkkinoita.

⁽⁶⁾ Pienet ja keskiuuret yritykset avainasemassa kasvun ja työllisyyden edistämisessä — Nykyaikaisen pk-yrityspolitiikan puolivälitarkastelu, KOM (2007) 592 lopullinen, saatavana osoitteesta <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007DC0592:FI:NOT>

4. Parempi säädöskäytäntö

4.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea suhtautuu myönteisesti tavoitteeseen turvata politiikan osallistavampi valmistelu ja haluun laajentaa sidosryhmien osallistumista. Vaikutusten järjestelmällinen arviointi on erittäin tärkeää.

4.2 Edustavien sidosryhmien kuuleminen vaikutustenarviointia pohjustettaessa on olennaisen tärkeää. Puolueettoman ja ulkoisen asiantuntijaryhmän sekä lainsäädännön loppukäyttäjär ryhmien on tarkasteltava vaikutustenarviointia seikkaperäisesti.

4.3 Yritysten hallinnollisten rasitteiden keventäminen on myös taattava heikentämättä sosiaalisia hyötyjä.

4.4 Jotta johdonmukaisuus ja oikeusvarmuus voidaan taata yrityksille ja kuluttajille ja jotta voidaan välttyä uusien aloitteiden luomilta uusilta esteiltä, uusien ehdotuksien yhteensopivuus yhtenäismarkkinoiden kanssa on selvitettävä EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla "yhteensopivuustestin" (*Single Market Compatibility Test*) avulla, johon liittyy myös yhteiskunnallisten ja ympäristövaikutusten arviointi ⁽⁷⁾. Epäselvät lakitekstit, joita usein sovelletaan ja tulkitaan eri tavoin, aiheuttavat ristiriitaisuuksia yhteisön lainsäädännössä.

4.5 Yhtenäismarkkinasääntöjen konkreettista soveltamista koskevien tietoaineistojen kehittäminen on ratkaisevan tärkeää. Komission on julkaistava avoimemmin tietoa jäsenmaista, jotka eivät suoriudu velvollisuuksistaan, ja sen on tuettava enemmän jäsenvaltioiden työmarkkinaosapuolien roolia tekemällä kansallisen tason selvityksistä yhdenmukaisempia ja avoimempia.

5. Yhtenäismarkkinoiden ulkoinen ulottuvuus ⁽⁸⁾

5.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että globalisaatio on valtaisa dynaamisuuden ja kilpailukyvyn lähde ja että yhtenäismarkkinat muodostavat voimavaran, jota pitää hyödyntää globalisaation mukanaan tuomien haasteiden voittamiseksi.

5.2 Kaupan vapauttaminen on asianmukaisesti määritetty kyseistä alaa koskevan EU:n strategian ensimmäiseksi pilariksi. Dohan kierroksen päättäminen kunnianhimoisesti ja Globaali Eurooppa -ohjelman puitteissa aloitettujen kauaskantoisiin vapaakauppasopimuksiin tähtäävien neuvottelujen vieminen loppuun ovat ne toimenpiteet, joilla osoitetaan EU:n menestys.

5.3 Sääteilyyn ja standardeihin liittyvät kysymykset vaikuttavat yhä kasvavassa määrin yritysten kansainväliseen toimintakykyyn. Eurooppalaisten standardointijärjestöjen, kuten CENin, Cenelecin ja ETSIn on yhteistyössä neuvontaelinten, kuten NORMAPMen ⁽⁹⁾, kanssa huolehdittava siitä, että kaikki yritykset, etenkin pienet yritykset, voivat hyödyntää kyseisiä standardeja kaikkialla EU:ssa ja kaikissa kehitysmaissa.

⁽⁷⁾ Katso lausunto CESE 794/2007.

⁽⁸⁾ CESE 481/2008, EUVL C 204, 9.8.2008.

⁽⁹⁾ Käsiteollisuuden ja pk-yritysten eurooppalainen standardointitoimisto (*European Office of Craft, Trades and Small and Medium-Sized Enterprises for Standardisation*).

5.4 Komissio painottaa asianmukaisesti tarvetta saada kansainvälisellä tasolla aikaan entistä parempi sääntelyä koskeva yhteistoiminta, vastaavuus ja lähentyminen. Pitkän aikavälin tavoitteena on oltava ”yksi testi, yksi standardi, hyväksyntä kaikkialla”.

5.5 EU:n harjoittaman sääntelyn on ylläpidettävä kilpailukykyä. EU:n normien kansainvälinen hyväksyntä ei kompensoi EU:n alueella olevien yhtiöiden liiallisia rasitteita. Sääntelyä koskeva yhteistyö kumppanimaiden kanssa ei ole tehokasta ilman vastaanottavaa ja innovoivaa ilmapiiriä toisiin lähestymistapoihin nähden.

5.6 Sitoutuminen EU:n sääntelytoiminnan ja kansainvälisten parhaiden käytäntöjen väliseen vertailuun, etenkin EU:n tärkeimpien kauppakumppanien kanssa, on Euroopan talous- ja sosiaalikomiteasta rohkaisevaa. Kyseisen kaltainen vertailu pitää järjestelmällisesti sisällyttää EU:n vaikutustenarviointeihin, ja EU:n pitää suhtautua avoimesti sääntelyä koskevaan yhteistyöhön tärkeiden kauppakumppaniensa kanssa. EU:n pitää hyväksyä virallisesti tunnustetut kansainväliset vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevat standardit.

5.7 On tuettava EU:n aloitteita, joilla pyritään saavuttamaan maailmanlaajuinen johtoasema sääntelyn osalta sekä teollisia tuotteita ja elintarvikkeita koskevien korkealaatuisten, tieteellisiin näkökohtiin perustuvien kansainvälisten standardien suhteen. Yhteisiä standardeja on tuettava yhteisillä sääntelytavoitteilla. Komitea ehdottaa tästä syystä, että kahdenvälisiä sopimuksia ja kansainvälisten sääntelyviranomaisten välisiä verkostoja painotetaan entistä enemmän.

5.8 Euroopan unionin on edelleen tuettava vapaakauppaa ja sen on samalla harjoitettava asianmukaista markkinavalvontaa vaarallisten tuotteiden maahantuonnin estämiseksi. Komission on kuitenkin varmistettava, että kyseisiä toimenpiteitä ja yksityisiin standardeihin perustuvia alati kehittyviä järjestelmiä ei käytetä väärin protektionististen tavoitteiden saavuttamiseen ⁽¹⁰⁾.

6. Yhtenäismarkkinoiden sosiaalinen ulottuvuus

6.1 Komitea tukee näkökantaa, jonka mukaan sosiaalinen ulottuvuus edistää yhtenäismarkkinoiden toimintaa, koska se vastaa kasvuun ja työpaikkojen luomiseen tähtäävää strategiaa ja koska siinä painottuu pienten ja keskisuurten yritysten varaan rakentuva terve talous.

6.2 Koska työmarkkinoille osallistuminen on paras keino sosiaalisen syrjäytymisen estämiseksi, komission ”mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu” -ohjelman keskeisiin toimiin on kuuluttava eurooppalaisen työvoimapotentialin tehokkaampi

hyödyntäminen nopeasti muuttuvissa yhteiskunnissa. Komission on toimittava yhdessä työmarkkinaosapuolien kanssa varmistukseksi, että tämä koskee etenkin heikossa asemassa olevia väestöryhmiä, maahanmuuttajia ja vähemmistöjä.

6.3 Globalisaation, teknologian muuttumisen sekä sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien ilmiöiden kehityksen haasteisiin vastaamiseksi poliittisilla toimilla on pyrittävä saavuttamaan sosiaaliset tavoitteet niin, että nostetaan työllisyysastetta ja luodaan olosuhteet tuottavuuden mittavalle kasvulle.

6.4 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on korostanut lausunnossaan ⁽¹¹⁾ tarvetta sisällyttää ”joustoturvan” ⁽¹²⁾ (*flexicurity*) käsite EU:n kaikkiin politiikanaloihin. Pienet ja keskisuuret yritykset ja erityisesti itsenäiset ammatinharjoittajat ovat keskeisessä asemassa joustavien työmarkkinoiden toimivuuden kannalta. Tätä tavoitetta ajatellen on sosiaalipolitiikkaa laadittaessa ymmärrettävä paremmin pk-yritysten rooli.

7. Innovointiin perustuvat yhtenäismarkkinat

7.1 ETSK korostaa, että yhtenäismarkkinoiden kehittämisen kannalta on tärkeää edistää ja hyödyntää tieteellistä tutkimusta ja innovaatioiden tuloksia, avustaa kansallisia teknologian tarjoajia innovatiivisten tuotteiden ja tekniikoiden edistämiseksi Euroopan tasolla sekä edistää tutkimustulosten levittämistä ja kansainvälistä hyödyntämistä. Yhtenäismarkkinoiden laatu voi vaikuttaa huomattavasti Euroopan innovointikapasiteettiin. Tutkimus- ja kehitystyötä on koordinoitava Euroopan tasolla pienten ja keskisuurten yritysten ryhmittymien, suurten yritysten, tutkimuslaitosten, yliopistojen ja uuden laitoksen, Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin välillä.

7.2 Kehitys kohti oikeusvarmuuden kustannuksia ajatellen kilpailukykyisempää patenttijärjestelmää on ratkaisevan tärkeää Euroopan innovaatiokapasiteetille. Siihen kuuluu edistyminen sellaisen yhteisen eurooppalaisen patenttioikeusjärjestelmän luomisessa, jonka toiminta on korkealuokkaista, kustannustehokasta ja luotettavaa kaikkia yrityksiä ajatellen, ja edistyminen sellaisen yhteisöpatentin aikaansaamisessa, joka myös täyttää mainitut arviointiperusteet ja joka hyödyttää eritoten pk-yrityksiä. Tarvitaan lisäksi voimakasta teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa, johon kuuluu vaikuttavia EU- ja kansainvälisen tason toimenpiteitä väärentämisen ja laittoman jäljentämisen muodostamaa pahenevaa vitsausta vastaan.

7.3 Sosiaalipolitiikan hallinnointia koskevassa innovoinnissa pitää ottaa lukuun monenkaltaiset osuus- ja yhteisötalouden organisaatiot (muun muassa osuuskunnat), jotka kykenevät tuomaan palvelun lähemmäksi käyttäjäyhteisöjä asianmukaisen valvonnan puitteissa.

⁽¹⁰⁾ WTO:n World Trade Report 2005 ”Exploring the links between trade, standards and the WTO”, löytyy osoitteesta: http://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/world_trade_report05_e.pdf

⁽¹¹⁾ CESE 999/2007, EUVL C 256, 27.10.2007.

⁽¹²⁾ CESE 767/2008 (asiakokonaisuus SOC/283), KOM(2007) 359 lopullinen. Joustoturva voidaan määritellä yhdenmukaiseksi strategiaksi, jolla pyritään lisäämään samanaikaisesti joustavuutta ja turvaa työmarkkinoilla.

7.4 Uudella yhtenäismarkkinapolitiikalla on oltava keskeinen rooli ympäristön kannalta kestävästä maailmantalouden luomisesta.

8. Kuluttajansuojapolitiikka

8.1 Tasapainoinen kuluttajapolitiikka on tärkeää yhtenäismarkkinoiden sujuvan toiminnan kannalta. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea katsoo, että kuluttajilla on olennaisen tärkeä rooli komission uudessa, aidosti osallistavissa yhtenäismarkkinoita koskevassa visiossa. On kiinnitettävä enemmän huomiota kuluttajien markkinoilta saamiin kokemuksiin esimerkiksi vaikutustentarvioinnin avulla tai sisällyttämällä kuluttajien edut Lissabonin toimintasuunnitelmaan.

8.2 On keskityttävä sellaisiin yhtenäismarkkinoihin, jotka ovat hyödylliset kuluttajille ja yrityksille, ja palvelusektorin laadullisesti eteenpäin vievään ja kuluttajien luottamusta vahvistavaan rooliin talouden alalla. Kuluttajien käsillä on oltava tosiasiallisesti kaikki EU:n alueella tarjottavat tuotteet ja palvelut ja yrityksillä on oltava mahdollisuus tarjota tuotteitaan ja palveluitaan kaikkialla EU:ssa yhtä vaivattomasti kuin kotimarkkinoillaan. Yhdenmukaistaminen ja keskinäinen tunnustaminen tarjoavat asianmukaisen lähtökohdan kaikkia osapuolia hyödyttävällä tilanteella⁽¹³⁾.

9. Komission tiedonanto ”Yleishyödyllisiä palveluita ja yleishyödyllisiä sosiaalipalveluita koskeva uusi eurooppalainen sitoumus”⁽¹⁴⁾

9.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on ilmaissut useissa lausunnoissa⁽¹⁵⁾ huolensa yleis-hyödyllisiin palveluihin vaikuttavasta oikeudellisesta epävarmuudesta.

9.2 Tiedonannossa painotetaan erityisen yleishyödyllisiä sosiaalipalveluita koskevan pöytäkirjan liittämistä Lissabonin sopimukseen (yleishyödyllisiä palveluita koskeva pöytäkirja), jonka tarkoituksena on komission mukaan luoda yhtenäinen kehys EU:n toiminnalle ja tarjota pohja yleishyödyllisten palveluiden määrittämiselle⁽¹⁶⁾.

9.3 Yleishyödyllisiä palveluita koskevassa tiedonannossa viitataan toisaalta vain ohimennen Lissabonin sopimuksen uuteen 16 artiklaan asian vaikutuksia sen enempää selventämättä, vaikka siinä itse asiassa luodaan uusi oikeusperusta yleistä taloudellista etua koskeville palveluille ja sen myötä neuvostolle ja parlamentille annetaan tehtäväksi luoda säästöjen avulla tavanomaisen lainsäätämisenjärjestystä noudattaen periaatteet ja ehdot, joiden pohjalta yleistä taloudellista etua koskevat palvelut voivat täyttää tehtävänsä.

⁽¹³⁾ Näin todetaan Eurooppa-neuvoston 13.–14. maaliskuuta 2008 pidetyn kokouksen päätelmissä.

⁽¹⁴⁾ KOM(2007) 725 lopullinen.

⁽¹⁵⁾ CESE 427/2007, EUVL C 161, 13.7.2007; CESE 976/2006, EUVL C 309, 16.12.2006; CESE 121/2005, EUVL C 221, 8.9.2005 ja CESE 1125/2003, EUVL C 80, 30.3.2004.

⁽¹⁶⁾ KOM(2007) 725 lopullinen (20.11.2007), kohta 3, sivu 9.

9.4 Lissabonin sopimuksen uuden 16 artiklan nyttemmin mahdollistama yleishyödyllisten tehtävien etusijalle asettamista koskevan periaatteen onnistunut toteuttaminen on omiaan vähentämään tarvetta turvautua taajaan Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisuihin.

9.5 Lissabonin sopimukseen sisältyy useita innovaatioita, joiden joukossa erottuu eritoten uusi 16 artikla, johon on viitattu edellä, sekä yleinen viittaus yleishyödyllisiin palveluihin ja muihin kuin taloudellista etua koskeviin palveluihin. Tällä tavoin voidaan keskittyä yleishyödyllisiin palveluihin liittyviin asioihin yhteisön toiminnassa uudella tavalla ja toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

9.6 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea katsoo, että Lissabonin sopimus (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artikla ja pöytäkirja yleishyödyllisistä palveluista) muodostaa edellä mainitusta syystä vain alkupisteen uudelle lähestymistavalle, jonka avulla voidaan saavuttaa parempi oikeusvarmuus ja säännellä yleishyödyllisiä palveluita koskevia jäsenvaltioiden ja yhteisön järjestelmiä yhdenmukaisemmin.

9.7 Yhteishyödyllisiä palveluita koskeva pöytäkirja muodostaa yleishyödyllisiin palveluihin — sekä yleistä taloudellista etua koskeviin palveluihin että muihin kuin taloudellista etua koskeviin palveluihin — sovellettavien sääntöjen käsikirjan, mutta siinä ei yritetä ratkaista ongelmaa, miten erottaa kyseiset kaksi kategoriaa toisistaan.

9.8 Yleishyödyllisiä palveluita koskeva pöytäkirja on osoitus siitä, että tarkasteltavana olevien käsitteiden ja järjestelmien selkeyttämisprosessi on nyt tärkeämpi kuin koskaan aiemmin, jotta kyseisten palvelujen hallinnoinnista vastuussa oleville yhtiöille ja elimille sekä pääasiallisille palveluista hyötyville tahoille voidaan tarjota oikeusvarmuus. Pöytäkirjassa nimittäin kirjataan primaarilainsäädäntöön taloudellisten ja muiden kuin taloudellisten yleishyödyllisten palveluiden välinen ero sekä tarve turvata yleistä taloudellista etua koskevien palveluiden yleisten toimintaperiaatteiden noudattaminen.

9.9 Yleishyödyllisiä palveluita koskevassa tiedonannossa on tarkoitus ”jatkaa yleishyödyllisiin palveluihin ja myös sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin sovellettavien EU:n puitteiden koonamista sekä tarjota tarvittaessa konkreettisia ratkaisuja konkreettisiin ongelmiin”, ja komissio aikoo lisäksi ”ottaa käyttöön ala- ja aihekohtaisen toimenpidepaketin”.

9.10 Kyseisessä toiminnassa on luonnollisesti otettava huomioon jokaisen kyseessä olevan toimialan erityispiirteet. Koska EU:n primaarilainsäädännössä kuitenkin katsotaan, että yleistä taloudellista etua koskevat palvelut kuuluvat kokonaisuutena EU:n yhteisiin arvoihin ja että ne tukevat sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, alakohtaiset toimenpiteet (ottaen huomioon kunkin alan erityispiirteet) tarvitsevat rinnalleen aihekohtaisia toimintamalleja.

9.11 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ehdottaakin monitahoista ja asteittaista toimintamallia, jossa yhdistetään alakohtaiset ja aihekohtaiset aspektit ja jonka käyttö johtaisi tarpeen mukaan lainsäädännöllisten aloitteiden hyväksymiseen ja/tai asiaankuuluvien periaatteiden ja ehtojen mukauttamiseen kulloistenkin alojen osalta (monialainen, aihekohtainen lähestymistapa).

10. Yleishyödyllisiä sosiaalipalveluita koskeva erityistilanne

10.1 ETSK korostaa Lissabonin sopimuksen tärkeyttä, sillä se auttaa säilyttämään yhtenäismarkkinoiden hyödyt ja ylläpitämään niiden kehitystä ja vakautta.

10.2 Komissio on ottanut käytäntöön yleishyödyllisten sosiaalipalveluiden käsitteen ja tekee siitä yksityiskohtaisesti selkoa yleishyödyllisiä palveluita käsittelevässä valkoisessa kirjassa sekä kahdessa tiedonannossa ⁽¹⁷⁾ ja yhdessä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa ⁽¹⁸⁾.

10.3 Tiedonannossa ei esitetä kyseisten yleishyödyllisten sosiaalipalveluiden määritelmää, vaan siinä tehdään sen sijaan ero kahden yleisluonteisen yleishyödyllisiin sosiaalipalveluihin kuuluvan ryhmän välillä: ensimmäiseen ryhmään kuuluvat lakisääteiset ja täydentävät sosiaalisen suojelun ohjelmat ja toiseen ryhmään kuuluvat muut suoraan asianomaiselle myönnettävät peruspalvelut.

10.4 Komission tunnustelema lähestymistapa osoittaa, kuinka vaikeaa yhteishyödyllisten sosiaalipalveluiden luokittelu on, sillä ne koostuvat erityisistä ja äärimmäisen erilaisista toimista, jotka ovat vahvasti sidoksissa maakohtaisiin ja jopa paikallisiin ratkaisuihin.

10.5 Vuoden 2003 vihreään kirjaan liittyneen kuulemisen yhteydessä useimmat kyseisen alan sidosryhmistä (paikallisviranomaiset, toimijat ja palvelunkäyttäjien edustajat) totesivat, että he tunsivat kasvavaa oikeudellista epävarmuutta yhteisön heihin kohdistuvien säästöjen suhteen — ottaen huomioon heidän erityispiirteensä, etenkin liittyen lupaan tarjota kyseistä palvelua. He totesivat, että he olivat joutumassa harmaalle alueelle, mikä vaikeutti heidän työtään. Tämä johti seuraaviin toimenpiteisiin:

- Komissio aloitti erityisen keskusteluprosessin (mukaan luetuina tiedotustoimia, tutkimuksia, jne.).
- Lainsäätäjä jätti mainitut tahot suurelta osin palveludirektiivin ⁽¹⁹⁾ soveltamisalan ulkopuolelle.
- Euroopan parlamentti esitti kahdesti vaatimuksen oikeusvarmuuden parantamiseksi ⁽²⁰⁾.

10.6 Komissio ei ole kuitenkaan omaksunut kyseistä lähestymistapaa, joka on selkeästi ristiriidassa komission suosiman alakohtaisen lähestymistavan kanssa, ja komissio aikookin muotoilla ehdotuksensa joukoksi vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin ja perustaa vuorovaikutteisen tietopalvelun, mitkä ovat kiistatta hyödyllisiä toimenpiteitä, joskin vailla oikeudellista sitovuutta.

⁽¹⁷⁾ "Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Yleishyödylliset sosiaalipalvelut Euroopan unionissa", KOM(2006) 177 lopullinen, 26.4.2006 ja "Yleishyödyllisiä palveluita ja yleishyödyllisiä sosiaalipalveluita koskeva uusi eurooppalainen sitoumus", KOM(2007) 725 lopullinen, 20.10.2007.

⁽¹⁸⁾ "Frequently asked questions concerning the application of public procurement rules to social services of general interest" SEC (2007) 1514, 20.11.2007.

⁽¹⁹⁾ Katso palveludirektiivin 2 artiklan ensimmäinen kohta ja 2 artiklan j luettelun kohta.

⁽²⁰⁾ Rapkayn mietintö, 14.9.2006, ja Hasse Ferreiran mietintö vuodelta 2007.

10.7 Oikeusvarmuutta koskevien vaatimusten täyttämiseksi, kuten edellytetään muun muassa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklassa, joka avaa uusia näkymiä yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen sekä yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen asemasta ja roolista Euroopan unionissa, on jatkettava asiaankuuluvien käsitteiden ja yleishyödylliseen toimintaan sovellettavien yhteisön puiteiden selkeyttämistä.

11. Komission tiedonanto "Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu: 2000-luvun Euroopan uusi sosiaalinen visio"

11.1 Komitea suhtautuu myönteisesti tavoitteisiin, jotka mainitaan tiedonannossa "Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu: 2000-luvun Euroopan uusi sosiaalinen visio" ⁽²¹⁾, joka puhuttelee EU:n kansalaisia, kansalaisyhteiskuntaa ja yrityksiä, mukaan lukien pieniä ja keskisuuria yrityksiä, ja joka pohjautuu Euroopan unionin keskeisiin välineisiin, kuten yhtenäismarkkinoihin, Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiaan ja Euroopan kestävän kehityksen mukaiseen strategiaan.

11.2 Eurooppalaisten yhteiskuntien nykyiset muutokset (joista mainittakoon 27 jäsenvaltiosta koostuva EU, johon kuuluu 500 miljoonaa kansalaista; väestötilanteenmuutos, globalisaatio, teknologinen edistys ja taloudellinen kehitys) voivat tarjota uusia työllistymismahdollisuuksia ja taitoja, mutta muutoksen sopeutumiseen liittyy työttömyyden ja syrjäytymisen uhka.

11.3 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea kannattaa EU:n entistä merkittävämpää roolia kyseisten rakenteellisten muutosten ennakoimisessa ja niihin sopeutumisen helpottamisessa ja edistämiseksi sekä eurooppalaisten arvojen tekemisessä tunnetuksi maailmanlaajuisella tasolla. Tiedonannossa esitetään 2000-luvun Euroopan uusi sosiaalinen visio "elämisen mahdollisuuksista" ja siinä pyritään täydentämään 15. päivänä helmikuuta 2008 päättynyttä kuulemistä. Muun muassa Eurooppapolitiikan neuvonantajien toimisto (BEPA) sekä jäsenvaltiot ja EU:n toimielimet ovat osallistuneet sosiaalisia muutoksia ja Euroopan sosiaalisen todellisuuden käsitettä koskevaan keskusteluun. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea suhtautuu myönteisesti tavoitteeseen taata, että kyseisten keskusteluiden lopullisella analyysillä edistetään vuonna 2008 esiteltävän uudistetun sosiaalipoliittisen ohjelman valmistelua ja että keskustelussa otetaan huomioon Lissabonin sopimuksen mahdollistamat uudet institutionaaliset puitteet.

11.4 Yleisiä toteamuksia ja huomioita

11.4.1 Muuttuva sosiaalinen todellisuus

Kaikissa jäsenvaltioissa tapahtuu nopeita ja syvällisiä muutoksia, ja unionin kansalaiset ovat huolestuneita etenkin tulevasta sukupolvesta (ks. myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

⁽²¹⁾ KOM(2007) 726 lopullinen.

aiemmat lausunnot ja aloitteet, Eurooppa-politiikan neuvonantajien toimiston asiakirja, johon sisältyy yksityiskohtainen katsaus tämänhetkisistä sosiaalisista kehityssuunnista, ja komission vuoden 2007 *Social Situation Report* -raportti).

11.4.2 Euroopan sosiaalinen visio: hyvinvointia mahdollisuuksien luomisen, väylien ja yhteisvastuun avulla

- Mahdollisuudet: hyvät eväät elämään, omien kykyjen kehittäminen ja innovatiivisen, avoimen ja nykyaikaisen Euroopan tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Väylät: uusia ja tehokkaampia tapoja hankkia koulutusta, edetä työmarkkinoilla, saada laadukasta terveydenhuoltoa ja sosiaaliturvaa sekä osallistua kulttuuriin ja yhteiskuntaelämään
- Yhteisvastuu: sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja kestävyuden lujittaminen ja sen varmistaminen, ettei kukaan putoa yhteisön ulkopuolelle.

11.4.2.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että unionia varten ei ole olemassa yhtä yleistä kaikille jäsenvaltioille soveltuvaa ratkaisua ja että yhteiset haasteet edellyttävät aktiivisen kansalaistoiminnan tukemaa yhteistoimintaa.

11.4.2.2 Sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen ja elinolojen parantaminen luomalla ihmisille mahdollisuuksia on olennaisen tärkeää taloudellisen kasvun ylläpitämiseksi ja hyvinvointijärjestelmän puutteisiin liittyvien riskien pienentämiseksi. Luottamus on erittäin tärkeää edistyksen, uudistamisen ja muutoshalukkuuden kannalta.

11.4.3 Keskeiset toiminta-alat:

”Mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun” tavoitteiden saavuttamiseksi EU:n on investoitava seuraaviin kohteisiin:

- 1) **nuoriin:** Uudet sosiaaliset muutokset ja uusi innovaatioon ja teknologiaan perustuva talous edellyttävät enemmän huomiota koulutuksen ja taitojen osalta; nuoriin investoiminen vaikuttaa myönteisesti sekä taloudelliseen kehitykseen että sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen. Lissabonin ohjelmassa koulutus ja opetus on asetettu Euroopan sosiaalisen ja taloudellisen järjestelmän keskustaan ja tieto on muunnettu tekijäksi, joka edistää unionin kilpailukykyä maailmanlaajuisesti.
- 2) **mielekkääseen työuraan:** Dynaaminen talous ja dynaamiset työmarkkinat edellyttävät joustavia työmarkkinasääntöjä ja korkealaatuisia sosiaalisia standardeja (vrt. ”joustoturva”).
- 3) **pitempään ja terveempään elämään:** Pitempi odotettavissa oleva elinikä rasittaa sosiaaliturvajärjestelmää, mutta se luo

myös uusia taloudellisia mahdollisuuksia uusien palveluiden, tavaroiden ja teknologioiden suhteen. EU:n on edistettävä uusia sosiaalipolitiikan aloja kyseisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja nykyisten sosiaaliturvajärjestelmien puutteiden korjaamiseksi.

- 4) **sukupuolten tasa-arvoon:** Uudet taloudelliset mallit luovat uusia sosiaalisia järjestelmiä. Esimerkiksi työllisyyspolitiikka on tästä syystä sopeutettava sukupuolten välisen tasa-arvon uusien vaatimusten mukaiseksi. Osa komission ehdotuksista koskee palkkaeroja, verotusjärjestelmää ja työpaikkojen perheystävällisiä käytäntöjä.
- 5) **aktiiviseen osallisuuteen ja syrjimättömyyteen:** Unionin viimeisimmät laajentumiset ovat paljastaneet syviä jäsenvaltioiden ja alueiden välisiä taloudellisia ja sosiaalisia eroja. Euroopan komissio pyrkii edistämään uutta koheesiopolitiikkaa, joka perustuu moninaisuuden hyväksyntään, aktiiviseen osallisuuteen, tasa-arvon edistämiseen ja syrjinnän poistamiseen.
- 6) **liikkuvuuteen ja onnistuneeseen kotoutumiseen:** Yhteisämarkkinat ovat lisänneet kansalaisten liikkuvuutta, mikä on vaikuttanut myös pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Tämä edellyttää uutta EU:n kattavaa integraatioon perustuvaa lähestymistapaa.
- 7) **kansalaisaktiivisuuteen, kulttuuriin ja vuoropuheluun:** Kyseisillä tekijöillä on tärkeä rooli sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta, ja niihin sisältyy taloudellisia voimavaroja, jotka liittyvät innovaatioon ja tekniseen kehitykseen.

11.4.4 EU:n tehtävä

11.4.4.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea painottaa, että vaikka jäsenvaltioilla on pääasiallinen kyseisiin politiikanaloihin liittyvä toimivalta, on EU:lla ja työmarkkinaosapuolilla tärkeä rooli niihin liittyvien toimien ja uudistusten ohjaamisessa ja niiden tukemisessa. *Acquis communautaire* eli yhteisön säännöstö muodostaa tärkeän välineen etenkin unionin laajentumista sekä koheesiota koskevan politiikan, Lissabonin sopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan suhteen.

11.4.4.2 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea yhtyy viiteen tiedonannossa määriteltyyn ja alla mainittuun strategiaan:

- **Puiteiden asettaminen toiminnalle:** EU on aiemmin ilmoittanut yhteiset tavoitteet, joilla pyritään yhdistämään jäsenvaltioita Euroopan työllisyysstrategian, Lissabonin ohjelman ja sosiaalipolitiikan osalta. Pyrkimyksissä on nyt keskityttävä kyseisten tavoitteiden saavuttamiseen ja yleisten periaatteiden täytäntöönpanoon.

- **Euroopan unionin arvojen ylläpitäminen ja yhdenvertaiset mahdollisuudet:** Yhteisön lainsäädännöllä on ratkaisevan tärkeä rooli jäsenvaltioiden politiikan ohjaamisessa kohti yhteisiä tavoitteita.
- **Kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakaminen:** Euroopan talous- ja sosiaalikomitea yhtyy komission näkemykseen siitä, että sosiaalisia innovaatioita koskevien parhaiden käytäntöjen, yhteisten arviointien ja vertaisarviointien on kuuluttava jäsenvaltioiden ja EU:n tason merkittävimpiin poliittisiin keskusteluihin. Valtiollisen, alueellisen ja paikallisen tason instituutioiden, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen on myös oltava osallisina tässä toiminnassa.
- **Paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimien tukeminen:** EU:n koheesio politiikalla ja rakennerahastoilla on ollut merkittävä vaikutus varallisuus- ja elintasoerojen kaventamisessa EU:ssa. Viime vuosina kyseiset välineet on yhdistetty tiiviisti kasvua ja työllisyyttä koskevan politiikan tavoitteisiin (Euroopan sosiaalirahasto rahoittaa vuosina 2007–2013 työvoiman kouluttamista ja yritysten muuttamista innovatiivisemmiksi yli 75 miljardilla eurolla). Euroopan talous- ja sosiaalikomitea painottaa, että Euroopan globalisaatiorahasto muodostaa tärkeän yhteisvastuuta luovan välineen, jonka pitäisi tarjota aktiivisia toimia heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin sekä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvien globalisaatiovaikutusten

Bryssel 18. syyskuuta 2008

lieventämiseksi. Tämän vuoksi on ratkaisevan tärkeää osallistua Euroopan unionin vuoden 2013 jälkeistä talousarviota koskevaan keskusteluun yhteiskunnallisten toimijoiden kuulemisesta kertyneen palautteen hyödyntämiseksi.

- **Tietoisuuden lisääminen ja vankan tietopohjan rakentaminen:** Euroopan talous- ja sosiaalikomitea suhtautuu myönteisesti sellaisiin aloitteisiin kuin Euroopan yhdenvertaisten mahdollisuuksien teemavuosi (2007), Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuosi (2008), Euroopan teemavuosi köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi (2010). Olemassa olevat säätiöt ja toimielimet — Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö, Euroopan perusoikeusvirasto ja Euroopan tasa-arvoinstituutti — vaikuttavat kasvavassa määrin päätöksentekoon, valvuttamiseen ja järjestelmällisen kuulemistoiminnan edistämiseen (mikä ei koske ainoastaan sähköisten viestintävälineiden avulla tapahtuvaa kuulemistä). Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, riippumattomien asiantuntijajaneelit, etujärjestöt ja tutkimuslaitokset on myös liitettävä tähän prosessiin jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea kehottaa kaikkia asianomaisia tahoja ponnekkaampaan valvuttamistyöhön sosiaalikesymyksistä sekä niihin liittyvien tutkimustulosten laadun parantamiseen (mihin kuuluu mm. luotettavan tiedon kerääminen sekä tilastojen, yleisten indikaattorien ja seurantajärjestelmien luominen).

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Dimitris DIMITRIADIS